

Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2009-03-23

HSN 0812-1440
LS 0811-1099

*Handläggare:
Cecilia Matzon*

Yttrande över motion av Juan Carlos Cebrian (S) om rätt vårdnivå vid rehabilitering av synskadade

Ärendet

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motionen.

Ärendet har beretts av programberedning 2 - kroniskt sjuka och de stora folksjukdomarna.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens synpunkter

Motionären föreslår att landstinget ska utreda huruvida kompetenshöjning av arbetsterapeuter i primärvården skulle kunna resultera i effektivare och mer tillgänglig rehabilitering av synskadade samt att landstinget ska genomföra ett projekt som bygger på lärdomar från projektet "Syntes", i Dalarnas landsting.

Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning (HSN-f) delar motionärens uppfattning att viss rehabilitering samt enklare synhjälpmedel med fördel bör kunna tillhandahållas inom primärvården av en arbetsterapeut med synkompetens.

Stockholms syncentral har i gällande avtal uppdraget att tillsammans med HSN-f se över möjligheten att överföra kunskap om rehabiliteringsinsatser för personer med synnedläggning till primärvården.

Stockholms syncentral har tillsammans med distriktsarbetsterapeuterna i Norrtälje genomfört ett projekt, Stockholm "Syntes". Projektet innebar att hitta en modell för samarbete och möjliggöra rehabilitering i närmiljön. De

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2009-03-23

har tillsammans tagit fram rutiner för detta och arbetar idag med att bygga upp ett samarbete för en hållbar utveckling inom synrehabilitering för äldre. Distrikterapeuterna har fått viss vidareutbildning inom synområdet.

Ett syfte med Synteprojekten har varit att skapa en bättre balans mellan specialistnivå och basnivå. Om patienter med lindrigare synnedättning kan erhålla sin rehabilitering på basnivå kan syncentralerna erbjuda mer resurser till patienter med grava synnedättningar.

De flesta personer med synnedättning är äldre. I Stockholms län finns det cirka 265 000 personer över 65 år och av dessa är 137 000 över 75 år. Cirka 30 procent av alla 75-åringar och äldre drabbas av makuladegeneration (åldersförändringar i gula fläcken) som inte kan opereras och synen försämras kontinuerligt. För åldrarna 80-89 år är glaukom (grön starr) den vanligaste orsaken till synnedättning. En kombination av dessa båda diagnoser är inte ovanlig. I Stockholms län ökar antalet äldre under den närmaste tio-års perioden. Detta gör att behovet av synrehabilitering och synhjälpmedel beräknas öka.

Färre resor, kortare väntetider och fler hembesök är några av fördelarna för brukarna. Många av dessa har utöver synnedättningen också andra funktionsnedättningar och har ofta redan kontakt med primärvårdsrehabiliteringen.

Förvaltningen ska se över kostnadseffektiviteten för metoden och beräkna kostnaden för införandet.

Förvaltningen arbetar med att se över uppdraget för primärvårdsrehabilitering och kommer att föreslå förtydliganden av uppdraget inför avtal 2010.

SRF Stockholms och Gotlands län stödjer föreliggande motion om rätt vårdnivå vid rehabilitering av synskadade.

Catarina Andersson Forsman

Olle Olofsson

Motion av Juan Carlos Cebrian (s) om rätt vårdnivå vid rehabilitering av synskadade

Uttalad synnedsättning är en vanlig komplikation vid stigande ålder. Det medför ett påtagligt funktionshinder, ofta med stora inskränkningar i livskvalitet och aktivitet. Den vanligaste ögonsjukdomen hos äldre personer är makuladegeneration (åldersförändringar i gula fläcken) som drabbar 10 procent av befolkningen mellan 65 och 74 år och närmare 30 procent mellan 75 och 85 år.

Antalet personer över 65 år i Stockholms län förväntas enligt SCB öka med 78 000 individer mellan åren 2006 och 2016. Det innebär också en kraftig ökning av antalet individer med åldersrelaterade synskador.

Det stora flertalet av dem som drabbas av makuladegeneration får måttliga synskador och blir aldrig blinda, men för den enskilde innebär det ändå stora inskränkningar i livskvalitet. De som drabbas har ett stort behov av rehabilitering, vilket omfattar kompensatorisk träning med till exempel enklare hjälpmedel, hemsysslor och att ta sig fram på egen hand.

För närvarande erbjuds rehabilitering inom SLL för synskadade enbart vid Stockholms Syncentral, som är en specialistresurs. Det torde stå klart att en specialistresurs inte är vad dessa personer behöver, åtminstone inte till att börja med. Deras rehabilitering och enklare synhjälpmedel skulle med fördel kunna tillhandahållas inom primärvården av en arbetsterapeut med synkompetens.

Det skulle innebära att även synskadade personer skulle ingå i en rehabiliteringskedja och behandlas på "rätt vårdnivå". Individen skulle få en snabbare rehabilitering i primärvården, där de ofta behandlas även för andra diagnoser, och vårdgivaren skulle få möjlighet till en större helhetssyn på patientens problem.

Stockholms Syncentral skulle därmed avlastas så att deras specialistkompetens kan användas för en snabbare och mer avancerad rehabilitering för gravt synskadade. Samtidigt undviks att de redan långa köerna till Syncentralen inte växer till det orimliga under de närmaste åren.

Med anledning av ovanstående föreslår vi landstingsfullmäktige besluta:

att Stockholms läns landsting utreder huruvida kompetenshöjning av arbetsterapeuter i primärvården skulle kunna resultera effektivare och mer tillgänglig rehabilitering av synskadade

att landstinget genomför ett projekt som bygger på lärdomarna från projektet
"Syntes", Dalarnas landsting

Stockholm den 20 november 2008

Juan Carlos Cebrian